

הרה"ג רבי אשר צבי לונצר שליט"א

חובת דקדוק במצות פקוח נפש

בשבועות האחרונים התנסינו בנסיונות חדשים שלא הורגלנו בהם. אחד הנסיונות הוא במצות פקוח נפש, מצוה הדוחה את כל התורה כולה חוץ מג' עבירות. גדולי ישראל כולם, מכל המגזרים, הורו חד משמעית שיש להשמע להנחיות רשויות הבריאות, ואם כן לכאורה אין שום שאלה ושום נידון שיש בשמירת ההנחיות כאן מצות עשה דאורייתא של ונשמרתם.

מה רב הפלא שדווקא בציבור שלנו, האמון על שמירת דקדוק ההלכה נמצאו רבים שזלזלו בהנחיות, כלומר זלזלו במצוה דאורייתא של ונשמרתם. וכגון ההנחיה לשמור על מרחק שני מטר בין אדם לחבירו, שאנשים אמרו סברות מעצמם שהנחיות אלו הם רק בגדר "הרחקה" ו"לא פלוג" ו"אמרו כל הסריקין אסורין וסירקי בייתוס מותרין", ו"אין גוזרין על הציבור גזירה שאינו יכול לעמוד בה" וכדומה, סברות שיפה כוחן בפלפולא דאורייתא אך מכאן עד כדי להקל בפועל בדיני נפשות מבלי ידיעה מוצקה שהן רלוונטיות בנד"ד המרחק גדול.

מלבד זאת, גם אם ההנחיות הן בגדר הרחקה, הרי מחויבים אנחנו לדקדק בהן לשמור על נפשותינו. ובשו"ת מהרי"ל דיסקין (קו"א ה' סק"ד) כתב דהתירו גם לעשירים לזרוע בשביעית בזמן רעב למרות שרק לעניים היה פק"י, דאם לא היו מתירים לכולם היה חשש שהעניים יתביישו ולא יזרעו ויגיעו לידי סכנה. הרי שהתירו איסור דאורייתא של זריעה בשביעית גם לאלו שאצלם ודאי אין חשש פק"י כיון שאם לא היתה הוראה אחידה היו אחרים מגיעים לחשש סכנה. ועיין כיו"ב במנחת שלמה (ח"א סי' ז' עמ' מ"ד, וסי' ח' עמ' ס"ב).

ובנד"ד ברור ששמירה קפדנית על ההנחיות מצילה חיי אדם, ואילו זלזול בהנחיות גורר זלזולים נוספים שבסופו של דבר עלולים לעלות בחיי אדם ח"ו.

וכל זה אפילו אם ההנחיות הן רק גדר והרחקה יתירה, אבל האמת שההנחיות הן בגדר המינימום הנדרש, כי מנסים לא להכביד על הציבור יותר מדי, ואין שום היתר בעולם לזלזל בהן.

ויש להביא בזה את דברי מרן רעק"א באגרות סופרים (מכתב ל') וז"ל "גם הזהרתי פעמים הרבה באזהרה אחר אזהרה, שיהיו הנהגתם באכילה ושתיה כפי אשר סדרו ואשר שפטו הרופאים להזהר מזה, וירחקו כמטחוי קשת כאילו הם מאכלות אסורות, ולא יעברו על דבריהם אף כמלא נימא וכו'. והעובר על ציווי הרופאים בסדר ההנהגה חוטא לה' במאוד כי גדול סכנתא מאיסורא, ובפרט במקום סכנה לו ולאחרים שגורם ח"ו התפשטות החולי בעיר וגדול עווננו מנשוא" עכ"ל. אם רעק"א הזהיר בדורו (שהרופאים היו הרבה פחות מומחים, ודבריהם היו יותר השערות מאשר עובדות) לא לעבור על דבריהם אף כמלא נימא, והעובר ע"ז חוטא לה' במאוד וגדול עווננו מנשוא, כ"ש וכ"ש שהדבר נכון בנד"ד.

והדבר מגוחך איך אנשים מנסים "להדר" במצוות דרבנן של תפילה במנין או קה"ת על חשבון הכנסה לסיכון נפשות שלהם ושל זולתם. ולו יהא רק ספק, הרי אין שאלה שספק דאורייתא של פק"י דוחה אפילו ודאי מ"ע דאורייתא וכ"ש מצוות דרבנן והנהגות חסידות.

ובענין דומה מובא בס' הליכות שלמה (תשרי עמ' פ"א) שהגרש"ז אויערבך זצ"ל שמע על ת"ח שחלה וביקש להתענות ביו"כ, ומיד נסע הגרש"ז אליו ואמר שפשוט שאין לו להתענות, וחזר הלה ועמד על דעתו שבכוחו להתענות. נענה הגרש"ז ואמר דהוא בכלל האומר מאי אהנו לן רבנן ה"ז אפיקורס, והיינו לפי ששופט עניני הטבע ע"פ שכלו ואינו משעבד שכלו והבנתו לדעת חכמים, וא"כ ה"ה כשהרב מורה בהחלט שאסור להתענות שוב אין להרהר על הדבר כלל ולקיים דבר ד' זו הלכה, ע"כ.

ובנד"ד שכל גדולי ישראל הורו חד משמעית שיש להקפיד על הנחיות הבריאות, אין אחר דבריהם כלום, וכל המזלזל, גם אם לא תצא תקלה מתחת ידיו הרי בעצם מעשהו הוא עובר על מ"ע דאורייתא של ונשמרתם ועל מצוה לשמוע דברי חכמים.

ולחפך, מי ששומע להנחיות צריך לשמוח שמקיים בזה את מצות השי"ת במצוה הגדולה של ונשמרתם, שהיא מ"ע שאין כמוה שדוחה את כל המצוות, ובודאי שכרה רב מאד וכדאי הדקדוק שבה להגן על הציבור על הבריאים שלא יחלו ועל החולים שיתרפאו, ובתוספת תשובה ותפילה וצדקה נזכה להעביר רוע הגזירה, ולשמוע בשורות טובות לנו ולכל אחינו בית ישראל.

ברכת מזל טוב

למשפ' צביון	–	לרגל אירוסי הבן
למשפ' פאלי	–	לרגל שמחת הבר מצוה